

Anti-pestprotocol

Visie

Op IBS AIDA streven wij naar een veilig schoolklimaat waarin ieder kind zich gezien en gehoord voelt. Wij hanteren verschillende preventieve maatregelen; De Gouden Regels en de Vreedzame School vormen daar de basis van.

Allah (swt) heeft elk mens uniek geschapen met diverse eigenschappen. Wij willen de kinderen leren dat iedereen erbij hoort en gerespecteerd dient te worden, ongeacht hoe die persoon eruit ziet.

‘En degenen die de gelovige mannen en de gelovige vrouwen kwetsen, zonder dat zij iets hebben verricht: voorzeker, zij hebben laster en een duidelijke zonde op zich geladen.’

(Soerah Ahzâb 33/58)

Doel

Dit anti-pestprotocol heeft als doel pestgedrag bij kinderen te stoppen. Het team van IBS AIDA wil een passend en afdoend antwoord geven op pesten. Daarbij vinden we een goede samenwerking met alle betrokkenen erg belangrijk.

Pestgedrag is schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pesters. Wanneer er signalen van pesten zijn dan wordt dit direct aangepakt in nauwe samenwerking met de leerkrachten, directie en ouders/verzorgers. In dit Pestprotocol worden de stappen duidelijk beschreven.

Pesten

Pesten is een vorm van agressie waarbij geprobeerd wordt om iemand steeds pijn te doen. Dat kan zowel verbaal, non-verbaal en via digitale platformen zijn. Bij pesten zijn verschillende mensen betrokken: de pester, de gepeste en de omstanders.

Plagen of pesten

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Bij plagen is er geen slachtofferrol en beide partijen zijn even sterk. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde persoon geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Bij pesten is het ene kind of de kinderen sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Anderen kijken tegen het sterkere kind of de groep kinderen op. De pester heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Plagen	Pesten
Gebeurt af en toe.	Gebeurt vaak over een lange periode.
Iedereen is gelijk. Eerst plaagt de één en dan plaagt de ander weer.	Eén of meer kinderen speelt/spelen de baas.
Het gaat heen en weer.	Gaat altijd één kant op met vaak hetzelfde slachtoffer.
Gelijke positie.	Ongelijke positie.
Je kunt zeggen als het niet meer leuk is.	Het is moeilijk of niet te stoppen.
Voor iedereen is het acceptabel.	Voor de één is het leuk maar voor de ander niet.

Online pesten

Pesten is niet iets dat alleen in 'het echte leven' voorkomt. Veel pestgedrag speelt zich online af. Op de digitale snelweg is er een ongeremdheid in wat je wel en niet zegt. Bovendien is anonimiteit soms een stimulans om vervelende grapjes uit te halen. De effecten van cyberpesten zijn erg voor kinderen. Door het gebrek aan face to face contact is de drempel laag om agressieve en harde taal te gebruiken. Het vaak anonieme en ongrijpbare karakter maakt dat kinderen niet kunnen reageren. Ook al vindt het pesten buiten de school plaats, effecten spelen binnen de school door. Er ontstaat een onveilig klimaat en schoolresultaten lijden eronder.

Signalen van pesten

Omdat pesten vaak stiekem gebeurt en vervelend gedrag niet altijd meteen te duiden is als pesten, is signaleren soms lastig. Uitschelden of schoppen is makkelijker te signaleren dan buitensluiten of online pesten. Vaak merkt de leerkracht aan de sfeer in de groep dat er iets speelt. Ook kan het gedrag van een leerling die gepest wordt een aanleiding zijn om na te gaan of er sprake is van pesten.

Voorbeelden van dergelijk gedrag zijn:

- vaak betrokken zijn bij opstootjes in de klas of op het schoolplein; - vaak afwezig zijn;
- vaak met een bijnaam aangesproken worden door klasgenoten;
- vaak klagen over hoofdpijn, buikpijn en soortgelijke klachten;
- plotseling slechtere resultaten halen;
- regelmatig als laatste gekozen worden bij het indelen van groepjes;
- vaak alleen zijn tijdens pauzes;
- eerder komen dan de les begint of als laatste blijven hangen; - extreem reageren op kleine plagerijtjes.

Als niet tijdig wordt ingegrepen kunnen leerlingen die gepest zijn daar veel last van krijgen in hun verdere leven.

Aanpak van pesten

Signaleren

Pesten gebeurt meestal niet in het zicht van de volwassenen. Het signaleren van pestgedrag kan in sommige gevallen heel moeilijk zijn. Hulpmiddel hierbij zijn:

- Sociale veiligheidsmonitor (leerling vragenlijsten)
- Kindgesprekken
- Observaties van de leerkracht
- Oudergesprekken

Belangrijk in het signaleren van pesten is het melden van pestgedrag door het kind zelf, medeleerlingen, collega's en ouders.

Zodra wij signaleren dat kinderen worden gepest, hanteren wij een duidelijke aanpak. Hieronder volgt in grote lijnen onze aanpak met betrekking tot pesten.

We hanteren twee soorten aanpak: De Vijf Sporen en de Steungroep aanpak. In overleg met de IB-er en/of anti-pest coördinator maken we een keuze die bij de situatie past.

In alle gevallen is het belangrijk dat er notities worden gemaakt in Parnassys door de leerkracht of intern begeleider.

Informereren ouders

Het moment van informeren van ouders hangt af van de situatie. We vinden dat kinderen ook een kans op herstel verdienen. Het kan echter zijn dat we de ouders alleen informeren en op de hoogte brengen over bepaalde afspraken die op school zijn gemaakt. Dit gebeurt zowel voor de ouders van de pesters als gepesten. Pesten is nu eenmaal niet te accepteren en kan alleen effectief worden aangepakt als er door alle betrokkenen medewerking wordt verleend.

In sommige gevallen is het nodig om de hulp van de betrokken ouders in te schakelen om het pestgedrag te stoppen. In dit geval worden de pesters en de gepeste(n) en diens ouders voor een gesprek op school uitgenodigd.

Als het kind dat vaker pest zelf hulp nodig heeft worden de kernpartners van de school ingeschakeld.

De 'Vijf Sporen' aanpak

De 'Vijf sporen aanpak' is een manier om in scholen en andere instellingen waar kinderen samenkomen het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pesters, de ouders/verzorgers, de klas- of groepsgenoten en de school of het kindercentrum. De Vijf sporen aanpak is bedacht en uitgewerkt door Bob van der Meer, die al sinds de jaren tachtig aandacht vraagt voor pesten.

SPOOR 1: HET GEPESTE KIND STEUNEN

Dat wil zeggen: luisteren naar wat er gebeurd is; het probleem van het kind serieus nemen met het kind overleggen over mogelijke oplossingen; samen met het kind werken aan die oplossingen; eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen (bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining of sociale vaardigheidstraining); zorgen voor vervolgesprekken.

SPOOR 2: DE PESTER STEUNEN

Dat wil zeggen: • met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent; • het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren; • zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als pedagogisch medewerker (of leerkracht) daaraan gaat doen; • grenzen stellen en die consequent handhaven; • het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden; • zorgen voor vervolgesprekken.

SPOOR 3: DE OUDERS VAN HET GEPESTE KIND EN DE OUDERS VAN DE PESTER STEUNEN Dat wil zeggen: • ouders die zich zorgen maken serieus nemen; • ouders informeren over pestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen; • met ouders overleggen over manieren om pestsituaties aan te pakken; • zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

SPOOR 4: DE ANDERE KINDEREN BETREKKEN BIJ DE OPLOSSING VAN HET PESTEN Dat wil zeggen:

- met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin;
- met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin;
- samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

SPOOR 5: ALS SCHOOL DE VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN Dat wil zeggen:

- de school neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid;

- de school zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.

De no-blame aanpak (steungroep)

De No-Blame-aanpak is een manier om effectief en oplossingsgericht tegen pesten op te treden. Uitgangspunt is dat het belangrijker is het probleem samen op te lossen dan de pester te straffen. De methode gaat uit van een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Kenmerkend is dat een beroep wordt gedaan op de kracht van de groep. Kinderen worden samen verantwoordelijk gemaakt voor de groeps sfeer en het welbevinden van hun klasgenootjes. Begeleidershouding en communicatie zijn belangrijk voor het effectief laten zijn van de aanpak.

De zeven stappen van de No-Blame-aanpak:

Stap 1: Gesprek met het slachtoffer: De begeleider start met een gesprek met het slachtoffer. Hij moedigt de persoon in kwestie hierbij aan om te vertellen hoe hij zich voelt. Het doel is niet zozeer om bewijsmateriaal te verzamelen, wel de beleving en de gevoelens van het slachtoffer te ontdekken. De No Blame aanpak wordt aan hem uitgelegd en de begeleider gaat na of die begrepen is. Het slachtoffer mag weten wie er in het groepje zullen zitten. De begeleider stelt zich beschikbaar voor het slachtoffer zolang de procedure loopt.

Stap 2: Bijeenkomst met de betrokken leerlingen: Er wordt een steungroep samengesteld van 6 tot 8 leerlingen. Pesters, meelopers zowel als leerlingen met een positieve groepsinvloed. De begeleider roept deze personen samen. Het slachtoffer is hier niet bij.

Stap 3: Het probleem uitleggen: De situatie wordt voorgelegd aan de leerlingen: “IK heb een probleem!” De begeleider vertelt het verhaal van het slachtoffer. Hierbij benadrukt hij de pijn van het slachtoffer. De begeleider praat op geen enkel moment over de details van de gebeurtenissen (feiten) en beschuldigt niemand.

Stap 4: De verantwoordelijkheid delen: De begeleider legt aan de steungroep uit dat je in een groep een zekere mate van verantwoordelijkheid draagt voor hoe een ander zich voelt. Je levert daar altijd een bijdrage aan, ook als je stil, rustig of zelfs verlegen bent en je je nooit ergens mee bemoeit; invloed heb je altijd!

Stap 5: Vragen naar de ideeën van de steungroep: De steungroep is meestal getroffen door het verhaal. De begeleider vraagt iedere deelnemer een voorstel te doen dat ertoe kan leiden dat de leerling om wie het gaat zich wat gelukkiger gaat voelen. Dit kunnen tips zijn voor het slachtoffer. De begeleider geeft complimenten voor elke suggestie en vraagt of hij ze mag overbrengen aan het slachtoffer. Vervolgens stelt hij aan de orde of er ook dingen zijn die de anderen zélf kunnen en willen doen. Ook hier: positieve feedback, maar geen gedwongen beloftes tot gedragsverbetering.

Stap 6: Aan de steungroep overlaten: De begeleider geeft de leerlingen (en zichzelf) verantwoordelijkheid. Hij spreekt af dat hij later terugkomt op het probleem. Hij bedankt iedereen voor het meedenken en meehelpen en laat de dingen verder gaan zoals ze gebeuren. De begeleider blijft de leerlingen goed observeren en grijpt in waar nodig is.

Stap 7: Evaluatie: De begeleider vraagt alle leerlingen, inclusief degene die gepest is, na één of twee weken wat er verbeterd is. Hij doet hiervan verslag aan de ouders van de gepeste leerling en de pester. In de hierop volgende periode vraagt de begeleider nog regelmatig na hoe het gaat. In de praktijk is gebleken dat het pesten meestal in korte tijd is gestopt.

Van een goed gesprek tot vertrek

Indien de aanpak tegen pesten niet werkt na meerdere malen, hangt af van de ernst van de situatie en worden de stappen van het **protocol gewenst gedrag** in overleg met de eindverantwoordelijken toegepast. Dat betekent dat de maatregelen van interne schorsing tot verwijdering toegepast kunnen worden in ernstige en uitzonderlijke gevallen.

Adviezen aan ouders

Ouders van pesters

- Neem het probleem serieus. Raak niet in paniek: elk kind loopt de kans een pester te worden;
- Praat met het kind om achter de mogelijke oorzaken te komen;
- Maak het kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed aandacht aan het kind;
- Stimuleer het kind tot het beoefenen van een sport om eventuele agressie vreedzaam kwijt te kunnen;
- Indien nodig: Laat het kind deelnemen aan een Sociale Vaardigheidstraining. Overleg hierbij met de school;
- Indien nodig: Schakel eventueel deskundige hulp in. Overleg hierbij met de school; • Stimuleer het kind om adzkaar (het gedenken van Allaah) te verrichten.

Ouders van gepeste kinderen

- Bespreek het probleem met de betrokken leraar;
- Steun het kind in de gedachte dat er een eind aan het pesten komt;
- Help het kind zijn/haar zelfrespect terug te krijgen;
- Stimuleer het kind tot het beoefenen van een sport;
- Blijf in gesprek met het kind;
- Laat het kind opschrijven wat het meemaakt;
- Laat het kind waar nodig en na overleg met school eventueel deelnemen aan een Sociale Vaardigheidstraining;
- Schakel eventueel deskundige hulp in.

Alle ouders

- Neem het probleem serieus: het kan ieder kind overkomen;
- Koppel informatie van het kind terug naar school: wie wordt er gepest, wie pest er, wat gebeurt er dan, waar en wanneer gebeurt het dan;
- Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buitensluit of pest;
- Geef als ouder het goede voorbeeld, wees niet neerbuigend of respectloos ten opzichte van anderen;
- Leer het kind op een prettige/positieve manier voor anderen op te komen.
- Praat met het kind over de wat goed gedrag is, kijk samen met uw kind een lezing over goed gedrag. Betrek identiteit bij het stimuleren van goed/ aglaaq gedrag; als uw kind iets goed heeft gedaan heeft het insheAllaah hasanaat verdiend etc.

- Wees alert op wat u als ouder bespreekt waar uw kind bij is.